

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунуң, Тыва АССР-ниң Дээди
Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 220 (11718)

1981 чылдын сентябрь 22, вторник

1925 Чылаа
1925 Чылаа

Өртээ 2 кв.

КОНТРОЛЬДААР ЭРГЕНИ АЖЫГЛАВЫШААН

Администрацияның ажил-чорудулгазын контрольдаар комиссияларынын айкалын съездинин ол негелдеринге дүүшүрүп улам үрө-түңгөлдиг кылдыр тургузганы, аларга доктаа-мал боттуг дузаны иргүзгөри партия Кызыл хооркомунуң болгаш райкомларынын база партиякомарнын, эге органи-зацияларынн бюреларыннн бир чугула сорулгазы болур. Ылаңгыя эки аймактыг комиссияларынн дуржулгазын нег-тередери, аларга сенгүттүргән коммунистеринн семинарла-рынн чорудары, ажил-чорудулгазынын дугайында өтмөттэри динкыдаар трешком чугула, аларынн айкалын контроль чоруд-еске органиалары холгозарлап, бот-боттарын каталташпас кылдыр ажал-терепти кычазар тургузгач керек.

Дүжүт - 81

А Ж А А Л Д А Н Ы Ы
ШАЛЫПЧЫ ХҮННЕРИ

Тыва АССР-ниң культуразының алдарлыг ажилданчызы хүндүлүг атты эштер
В. Т. Грицкова, М. Ч. Ондар оларга тыпсыр дугайында
ТЫВА АССР-НИН ПАЗИ СОВЕТИНИН ПРЕЗИДИУМУНУН ЧАРЛЫ

Тыва АССР-ини Дээди	Совединиц Президиумунун
Тыва АССР-ини Дээди	Совединиц Президиумунун
Кызыл хоорай,	1981 чылдың сентябрь 24,

қыштар ұйымдастырып, техника мен бұйымдарды жинап, елгенінің аясында база механизаторларының могогашыллар чок, эрес-кызмак ажиллап турарынын түнелинде, дүниге чедир 4900 гектар черин дүжүдү ажаганы болгаш 1919 тонна гараны бастырган.

Тарааны кестирип, бастырамы-
ны биле чергештирип, оон са-
пазын бүрүн-биле ажалла-
дырыңың база уугу кичээ-
гейин салган. Саванын прес-
теп, сөөртүрүп малдыкым ро-
зудун, комбайншарнын эртек-
шөлдөрүн уугу-ла арыгалап
турар. Мында тургускан тус-
кай эвеноуну механизаторла-
рыңа уугу дузаны сууруну-
рой-ниңиң орнанизациялары
честирип, шөптө турарлар. А-
лсашкан дугадуу ажалла-
тыптан чертсизин ажалла-
птар. Алдырарың аңа орпан-
газсаан. Ону чүтсө дөзүн
эрозияның уугу техника-
лар биле чөгөтсөңүң. 12 агатат

Үр чылдарда үрөтүнөш
пропагандист аялы д.
Тыва АССР-ниң Дээди Со-
виниң Президиумунуң Хүнд-
дел бижик-биле шаңнаа-
лал:

Княппа Көк-ооловна Баг-
салай — колхозчула кээ-
сегин.

Василий Георгиевич Вер-
тагин — экономиктиг ш
ла пропаганда. Тыва
аппабудуругеэзини ул
бортмеханик-инструктор.

хүндүүлүг атты эштер
сыр дугайында
чүн чарлыгы

Ондарга — марксист-ленинизм үндэснийн явдалыг шийдвэрлэх, пропагандыг, улус депутаттарын Монгол-Тайга район Сөвдийн хуульчидын секретарь.

Даргазы М. МЕНДУМЕ.
Секретары Н. БОЯДУ.

Ногаа, картофель ажаалдазы

Д Э Э Ш Т И Г

Х Е М Ч Е Г А Л Ы Р

Чөөн-Хемчик районун «Октябрь 30 чыны» совхозу ногаа ачыл-аңылыг. Совхоз бо күзүн 135 гектар черчин картофелын кыска хууссада, чидирит чокаа азыр согулгалыг. Оон 4200 тонна картофелды пыгызамырга уурыр планнаттыгын. Кызыл-Хадыг деп черде бо хүннерде картофелдын акаалдыныза ачыл-ин зайымышкынныг чолуптуур.

Бугу мөлдөн чүгдө 25 гектарга жетүүдү аяктаган болгаш ош 202 тонна картофель алынган. Картофелдин дүжүлү дык чагай.

Инда картофель ажаар үш көмбани болгаш район, совхоз территориян алаан организацияларынчкэй тей сангыл киле.

Ош ол машиналарын сурат ларчымыска бирөөн троллей берген, кылдынн турар, өскөн совхоз үш кирген болду. Элөөн үе эрткенде, дүш текен мен шагн чедип келген де, бир тракторист көмбанын картофель-биле калн сөөктү алаан, төхү туралдаан чөмүлү.

Хөдөлмөрийн газраа түүнтүгнэн ажилладаг турар. Район төвчүүн дунда хөй албан организаццаларынга картофель казари-биле тусгай оонаданы берген. Бердинген планын суг ажилалыг эргелдэн, автотранспорт бүдүрүлгези болгон ветбаклаборатория күтүсөдөн.

Шеке аякылап турар кижилер тусый столовааны ажиткан, аш-чем хандырылганын организастааны эки.

Сонгоотун эзэртэйгээр дээдсэ-
дэглүүлэгчид бэлтгэл тусгай эр-
тэмжлэгээр картофшөлгид чидир-
гээр чөлкө ажаал ээлдиртөх
кичээлэй салм, мыда ажил-
дан турар кижилеринг күш-
ажилын эки организациаары-
мыд тусгай график багуулар
көжүүлэгчлэлтүүнээр турт-
уулар.

Ничаллаз жок картофель ажаалдазына куш-ашымды органиктааны багай, бду-рукчулуу куду. Картофель шыгжаан хай тонна карт-фель урелген. Ол хирезини оон сентегезин тагты уел чорттаанымдан ач ууур ки-лир деп турар. Селатмй эл-виприниц кырыга доуракт

аалар кооманитарин картонд
фазил сөөртү автомашиналар
чедипшес. Оок уламындал ол
комбайнарың анаа турары
тей. Ылчангап ында ажыдал
турар кижилер мынчаар чу-
гаалажып турар:

— Минчаар ажлааар бол, бусгүйрхэн дүүхтүү бүрэн биле ажаап амыр ухуурау Советун үдүртүү лари шинитирлиг хөмөг алба болза, чаагай дүүхү чидиртис бэ.

байынарда картофель шагда-
ла долган. Оон бээр 3 шаа
пштинде анаа түрүп келдиби.
Ону амта чедир сөөртүр чаң-
варжыры магат чок.

Н. ДАЖИНМАЯ,
«Шынның» көрр.

XXVI СЕССИЯЗЫНДА

аңиледегиз атам, өзүң-дө
 боудуң дег чүдүдөргө үлө-
 дүп түрүр. Чыңаз, «самучун»
 болсам «афтан» айтырлар
 дикж түрүнөн өз аңиле-
 жиятениң ичегелдең өзүңдөр
 хун чүрүмүндө кыргын, өз
 дөргө бот-арзегиз күрүңдөр-
 ыңдыз аңтырларга хары
 XXXVI сессиянын аңиле-
 менчигиндең болур болза, кы-
 йым айымдымын сыйкым
 өзүң түрүр мыңдыз бойлалар
 да ЕНО боудуң үлө-дүп
 күүсеткени өң болур.
 ЕНО-нун Баа Ассамблеясы

нын иштин херектерин изерттей-
лелде долдураланы, КНО-
ну Уставын уруени болуп
турар.

Язым-курун иштилел тургу-
зугу курунуеринин хой та-
алын нады ажылдакытамын,
ин тутуза чегеде болу
берген Каттышкан Нацлар
Ордендеринин элбик кыла

нын мою мурунунан сеелде-
ларына ишкел, ол кол су-
руларын иштилелер дэ-
демесин Совет Эвилел ба-
гаш, социалисттик оек-
зурунелер багын турар. КНО
да эларын ажыл-туруулда
СЭБ-нин XVI Сталинин
ажыл кытамы Талкыин

адамдардын жашын аял-
дын уулар, боттук тууга-
ларга аялдарга аялтып кыдыр
болуучу туугар сөзү тууга-
лар хуушдугу. Делегити
табымын болгаш аймык чөп
төрүктү дөткнр, делегити ай-
тыгыларын тууга-адам-
жынынын жоругу тура тай-
бын аралар-бизе шипилер
дээрине килг бээр, күрүс-
лерини тай тазанын кызы
дөткнр-адамдардын таарышты
тургуз-болуучу көл сорул-
тамы-бизе шипт хуушдугу

КНО-НУН КОЛ АССАМБЛЕЯЗЫНЫҢ XXXVI СЕССИЯЗЫНДА

КНО-нун Кол Ассамблеясынын XXVVI сессиясынын аягы-
нынчын организастыг үс-адам-
ноуулулган. Кол комитеттин
сүмө-лөнн хуи чүрүмүн ияити
дууралга бадыйлаан, делегей по-
литикалыгын тей-хуи чүгула
айтыргыларын хаара тутуан

304 пункт миңа көргөн, —
 Бо-оо-оо-оо-оо-оо эйдере бүдү-
 рин болдуруу-бу-бу-бу бол-
 гонун чөсөргөсиздикинин дү-
 жүрүрү-бу-бу-бу-бу-бу-бу-бу-
 нинин илмиз сөңгараадын бол-
 бобас айтырыларын хун ту-
 мурунда кол черин ээлейн.
 Оларынды дыка хөйүн дегеси

[illegible]

нин аймыл чок турарынын ма-
данийттен быжыккаарыне,
ядролук бүтүлө чазыдыгы-
ларын хорутуун доктаапын
тургузарыне ССРЭ кыйгырыу
турар.

КНО вежигируени куруе-
лерин аажок хойнуруутуун

алалындан чүүдүдүл көрүндүсү тайбын совет инжениерлерин өзү аларга чыгууда уктаруулары болуп бир чынар, чүгө дээр, империалисттик кол кол күнүрүлөр, бирги өзөгдөгө Каттышкан Штаттар бөөчөлөктөрүн чүүдү-бүрү артылы улам эндирилерин, дая-даныштыгы болуп көрүлөтүр.

Делегейге кады ажыда-
жылганы калбартыр болгаш
дайым тыттып кедирини
айыынан бичедедир талазы-
биче делегей нийитилжиле-
ленин кужеништининериге
Рейганин администрацияны
нын даямдан-на удуура-
нышпаа даштыгы поли-
тиктиг айыылдыг углавыны-
чыларына делегейни ууу-
тары удуурамын туура-
ны пугайлы сессияга

эвилдесдежип алгаш, бүгү-дө бодундур дег чүдүдери үлгүдөн турар. Чижээ, «камуну» болгаш «афта» айтырлар динжи түвүни өз эвилдес-жилтениң ичегдесин сузтаар кун чүрүмдэа киирген, өз даярде бот-аргелди күрүндер-

нын иштики черектерин изерттей-
лел ходжаларыны, КНО-
ну Уставын үрөсин бөлүп
турар.

Язым-курун иштилел тургу-
зугу курунуерлерин хой та-
алын калы ажалыкыжыны-
ын ич тууга чегеря болу
берген Каттышкан Нацларга
Ортоккыларга калык кылар

нын мөөл мурундалы сөөк-
ларына ишкел, ол көл сө-
руларын иштилелер дө-
демесин Совет Эвилел баш-
гаш социалисттик өкө-
курүүлөр баштан турар. КНО
га каларын ажал-туруулугуна
СЭБ-нин XVI Сталинни
ажалын кытатын Сталинни

адамдардын жашын аял-
дын уулар, боттук тууга-
ларга аялдарга аялтып кыдыр
болуучу туугары сөзүн тууга-
лар хуушдугу. Делегетте
табымын болгаш айым чыч
жоругу дегенде, делегет ай-
тыгыларын тууга-адам-
жынынын жоругу тура тай-
бын аралар-бизе шипилер
жоругуна килг болар, күрү-
лерини тай тазанын кызы
жоругуна килг таарышты
жоругу болуучу кал сору-
тамы-бизе шипуу хуушдугу

